

Wat te doen met die lange variabele-labels in SPSS?

Foeke van der Zee

(Hulp bij Onderzoek, Groningen, versie 8 april 2014)

**www.hulpbijonderzoek.nl
www.boeken-over-onderzoek.nl**

mag zowel met als zonder streepjes

Voorwoord

In onze white papers behandelen we onderwerpen die interessant genoeg zijn om te printen. Ze zijn ontstaan als blog-artikel of als voorwerk van een nog uit te geven of reeds uitgegeven publicatie.

Het staat je vrij om deze papers te printen voor eigen gebruik. Je mag het ook doorsturen naar anderen als die behoefte hebben aan deze informatie. Je mag de papers niet gebruiken voor publicatie in deze of een andere vorm, en in welk ander medium dan ook, zonder schriftelijke toestemming van Foeke van der Zee.

Wil je in je thesis of een verslag refereren naar een white paper, doe dat dan op de officiële manier zoals dat in jouw vakgebied gebruikelijk is. Alle informatie staat op de voorkant.

Heb je een probleem met onderzoek? Neem gerust contact met ons op. We helpen je graag.

Foeke van der Zee

Andere publicaties van Foeke van der Zee zijn:

Kennisverwerving in de Empirische Wetenschappen (2004)

In dit boek staat de filosofie van Foeke van der Zee over onderzoek en wat je er mee kunt

De enquête (2007)

Dit boekje gaat over enquêtes voor schriftelijke en/of online afname

Online Enquêteren (2008)

In dit boekje staan de do's en don'ts van online onderzoek

Methodologie voor Onderzoek in Economie en Bedrijfskunde (2010)

Studieboek met handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek

Methodologie voor onderzoek in de Sociale Wetenschappen (2010)

Studieboek met handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek

Methodologie voor onderzoek in de Gezondheidszorg (2010)

Studieboek met handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek

Methodologie voor onderzoek in de Verpleegkunde (2010)

Studieboek met handleiding voor het opzetten en uitvoeren van onderzoek

Statistiek, alles wat een onderzoeker moet weten om zijn gegevens te analyseren
(in voorbereiding; vermoedelijk rond de zomer van 2014 klaar)

Kijk voor meer informatie op www.boeken-over-onderzoek.nl

Wat te doen met die lange variable-labels in SPSS?

Het komt regelmatig voor dat de variabele-labels in SPSS erg lang zijn. De belangrijkste oorzaak is de provider die de data aanlevert: om misverstanden te voorkomen heeft het programma de hele vraag herhaald. Als het een om een matrixvraag gaat dan zien de variable-labels in SPSS er zo uit:

Wat is uw mening over uw organisatie wat betreft de werkomstandigheden
Wat is uw mening over uw organisatie wat betreft uw loon
Wat is uw mening over uw organisatie wat betreft de doorgroeimogelijkheden
Wat is uw mening over uw organisatie wat betreft de secundaire arbeidsvoorwaarden
Wat is uw mening over uw organisatie wat betreft de doorgroeimogelijkheden

Als je deze dataset gaat analyseren zie je in het linker vak *Wat is uw mening ov...* En als je dan een hele reeks hebt van 20 soortgelijke vragen, dan is het lastig zoeken. Hoe kun je snel de juiste variabele opzoeken? Er zijn een aantal oplossingen.

Oplossing 1: Maak het vak met de variables in SPSS groter

Het vak waarin de SPSS-opdrachten staan kun je breder maken. Je trekt gewoon aan de rand van de pop-up, en voila!

Het is wel jammer dat het vak 'variable(s)' ook meteen veel groter wordt. Dat is niet nodig, want - hoe raar het ook klinkt - SPSS zet hier de namen van variabelen in en die zijn vaak kort. Er zijn betere oplossingen.

Oplossing 2: Kort lange variable-labels in SPSS in

Het is even werk, maar je kunt in de dataset onder de button "Variable View" de variable-labels aanpassen. In ons voorbeeld kun je het stukje *Wat is uw mening over uw organisatie wat betreft* verwijderen. Dan blijft er alleen maar *de werkomstandigheden, uw loon, doorgroeimogelijkheden* etc. over. Dat maakt het zoeken tijdens het analyseren van de data stukken gemakkelijker.

Maar ...

Soms wil je die variable-labels juist wel behouden, want in de SPSS-uitvoer zie je nu ook alleen maar *de werkomstandigheden* als het kopje in de uitvoer staan. Daar had je toch liever het oorspronkelijke variable-label willen laten staan. Nou moet je dat allemaal weer aanvullen. Deze oplossing is dus ook niet de meest wenselijke.

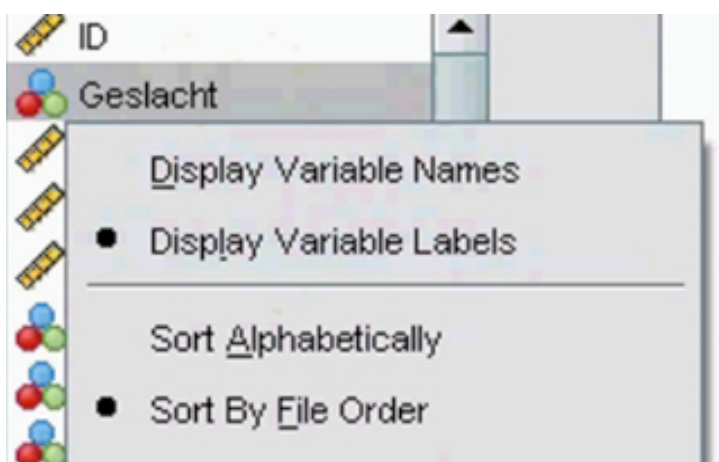
Oplossing 3: Zet een stukje voor het variabele-label in SPSS

Je kunt een stukje tekst voor het variable-label zetten, zoiets als *vraag 3a*, *vraag 3b*, *vraag 3c* etc. Nu kun je wel snel zoeken tijdens het analyseren van je data, maar de variable-labels in de uitvoer-tabellen van SPSS beginnen nu allemaal met het vraagnummer. Dat is ook niet fraai. Is er dan echt niks beters?

De ultieme oplossing: gebruik de rechter muisknop

Ik werk al ruim 30 jaar met SPSS en kwam hier pas rond de zomer van 2013 achter. Heb ik iets gemist de afgelopen jaren? Als ik met anderen spreek is dit bij hun ook niet bekend.

Wat je moet doen is met de rechter muisknop in de lijst met variabelen klikken. Je krijgt dan een nieuwe pop-up met de vraag wat er in dit vak moet komen te staan. In plaats van de variable-labels van SPSS kun je er voor kiezen om de lijst met variabele-namen er in te zetten. Het is belangrijk om de variabele-namen niet al te cryptisch te maken, zodat jij en eventueel ook anderen het gemakkelijk begrijpen. Noem het *mening_werkomstandigheden*, *mening_loon*, *mening_doorgroei-mogelijkheden* etc. (NB Er mogen geen spaties, komma's, plussen, minnen, sterretjes, schuine strepen in de variabele-namen voorkomen. Alleen het lage streepje mag.) Je kunt ook kiezen voor *vraag_1*, *vraag_2* etc. Zolang het voor jou maar duidelijk is. En nu kun je de variable-labels in SPSS opmaken zoals je het zelf wilt hebben.

In plaats van de lijst zoals die in de dataset vanaf regel 1 tot het einde staat, kun je de lijst op alfabetische volgorde zetten. Mocht je toch cryptische namen hebben gebruikt in een hele lange lijst met variabelen, dan kun je nu snel de juiste variabele vinden. Dat scheelt heel veel tijd aan zoeken.

Nog meer tips en trucs?

Met mijn jarenlange ervaring ken ik SPSS goed. Hoe je met SPSS om moet gaan, leer ik je in de [Online Cursus SPSS](#). Mocht je vastlopen met je data-analyse dan kun je bij mij terecht voor een [persoonlijk consult](#).

Ik wens je heel veel succes met je onderzoek.

Foeke van der Zee

OVERZICHT VAN DE LESSEN IN DE ONLINE CURSUS SPSS

Gegevens invoeren

Data in Ecel	Aanmaken in Excel en inlezen in SPSS	Les 1
--------------	--------------------------------------	-------

Basisvaardigheden SPSS

Het codeboek	De data-file van SPSS	Les 2
Her coderen en berekeningen maken	De opdrachten Compute en Recode	Les 3
Data selectie	De opdrachten Select Cases en Split File	Les 4
De SPSS-files	De data- output en syntax-files	Les 5
Files samenvoegen en aggregeren		Les 6

Beschrijvende statistiek

Frequenties en gemiddelden	Frequencies	Les 7
Kruistabellen	Crosstabs	Les 8
Correlaties	Correlate	Les 9
Grafieken	Graphs	Les 10

test- en schaalconstructie

Factoranalyse	De opdracht Scale	Les 11
Cronbachs alfa	De opdracht Reliability	Les 12

Variantieanalyses

t-test	Independent samples t-test	Les 13
Means, anova en GLM	3 vormen voor het uitvoeren van een ANOVA	Les 14
MW-toets en KW-toets	Non-parametrische alternatieven voor een ANOVA	Les 15
Gepaarde metingen	t-toets voor paren, herhaalde metingen ANOVA, de Wilcoxon- en de Friedman toets	Les 16
Manova	Meervoudige indelingen en covariaten	Les 17

Regressieanalyses

Lineaire regressie	Univariate, multi-pele en hiërarchische regressieanalyse	Les 18
Dummy's	Zin en onzin over dummy's	Les 19
Interactie	Voorkom fouten, moderatie en mediatie	Les 20

